

TENTAMEN

Kurs Externredovisning 1

Delkurs

Kurs kod FÖ151G

Högskolepoäng för tentamen 2,5hp

Datum 2025-03-14

Skrivtid 8:15- 12:30

Ansvarig lärare Erna Delic

Berörda lärare Christian Jansson

Hjälpmedel/bilagor Miniräknare (lånas), lexikon för de som ej har svenska som modersmål (obs inga noteringar lexikonet, understrykningar är dock tillåtet).

Övrigt

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Betygsgränser

För att erhålla godkänt betyg på tentamen krävs att varje lärandemål bedöms som Godkänt (vid samma tentamenstillfälle). För att erhålla betyget Väl godkänt på tentamen krävs därutöver att minst hälften av lärandemålen bedöms som Väl godkända.

För att bli godkänd på ett lärandemål krävs att du förklarat, beskrivit och/eller beräknat det som efterfrågas utan större fel och brister.

För att bli väl godkänd på ett lärandemål krävs att du på ett tydligt, korrekt och utförligt sätt har förklarat, beskrivit och/eller beräknat det som efterfrågas samt exemplifierat resonemang på ett relevant sätt.

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till! Antal sidor totalt 11

Lärandemål:

- på grundläggande nivå analysera ett företags finansiella prestation och hållbarhetsarbete med utgångspunkt i årsredovisningen,
- utifrån en finansiell analys göra en bedömning av företagets finansiella prestation.

Saab började 1937 och Sverige är en av deras största och viktigaste marknader. De har genom åren utvecklats till att bli världsledande inom flera områden rörande säkerhet och försvar och är stolta över deras roll i Sveriges totalförsvar.

Fråga 1

A) Räkna ut nedanstående nyckeltal med hjälp av Saabs resultat- och balansräkning för 2023 nedan. Avrunda till en decimal. Använd vid behov skattesatsen 20,6%. Visa samtliga uträkningar. Formelsamling återfinns på sista sidan.

- Bruttomarginal för åren 2023 och 2022
- Räntabilitet på totalt kapital för året 2023
- Balanslikviditet för åren 2023 och 2022
- Soliditet för åren 2023 och 2022
- Räntetäckningsgrad för 2023 och 2022

B) Beskriv vad nyckeltal du använt visar dig om Saabs finansiella prestation och gör en bedömning av hur väl du anser att Saab har presterat finansiellt.

OBS!

Nettoomsättning – Försäljningsintäkter

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not	2023	2022
Försäljningsintäkter	4	51 609	42 006
Kostnad för sålda varor	5	-40 349	-33 120
Bruttoresultat		11 260	8 886
Övriga rörelseintäkter	6,43	591	231
Försäljningskostnader	5	-2 738	-2 333
Administrationskostnader	5	-1 980	-1 543
Forsknings- och utvecklingskostnader	5	-2 117	-1 817
Övriga rörelsekostnader	6	-59	-53
Andelar av intresseföretags och joint ventures resultat	19,43	-685	-97
Rörelseresultat		4 272	3 274
Finansiella intäkter		782	194
Finansiella kostnader		-636	-649
Finansnetto	11	146	-455
Resultat före skatt		4 418	2 819
Skatt	13	-975	-536
Årets resultat		3 443	2 283

Finansiell ställning för koncernen

MSEK	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar:			
Immateriella anläggningstillgångar	15	12 941	12 248
Materiella anläggningstillgångar	16	9 501	7 965
Biologiska tillgångar	18	414	408
Nyttjanderättstillgångar	17	2 554	2 682
Andelar i intresseföretag och joint ventures	19	253	343
Finansiella placeringar	35	1 102	118
Långfristiga fordringar	23	515	695
Uppskjutna skattefordringar	13	482	403
Summa anläggningstillgångar		27 762	24 862
Omsättningstillgångar:			
Varulager	24	16 786	14 195
Derivat	35	1 656	1 835
Skattefordringar		51	36
Kundfordringar	25	7 244	6 045
Avtalstillgångar	4,25	12 316	9 911
Övriga fordringar	23	2 192	1 232
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	1 283	1 101
Kortfristiga placeringar	35	11 340	9 988
Likvida medel	27	2 129	2 869
Tillgångar som innehas för försäljning	41	-	291
Summa omsättningstillgångar		54 997	47 503
SUMMA TILLGÅNGAR		82 759	72 365

(forts. Balansräkning)

MSEK	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	28		
Aktiekapital		2 174	2 174
Övrigt tillskjutet kapital		6 099	6 099
Andra reserver		1 598	1 368
Balanserade vinstmedel		22 164	19 845
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		32 035	29 486
Innehav utan bestämmande inflytande		327	390
Summa eget kapital		32 362	29 876
Skulder			
Långfristiga skulder:			
Långfristiga leasingskulder	17	2 078	2 240
Övriga långfristiga räntebärande skulder	29	6 915	6 749
Övriga skulder	33	210	90
Avsättningar för pensioner	31	1 872	1 304
Övriga avsättningar	32	2 888	2 566
Uppskjutna skatteskulder	13	1 432	1 140
Summa långfristiga skulder		15 395	14 089
Kortfristiga skulder:			
Kortfristiga leasingskulder	17	597	554
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	29	453	445
Avtalsskulder	4	16 553	11 189
Leverantörsskulder		6 080	4 870
Derivat	35	1 111	1 664
Skatteskulder		235	198
Övriga skulder	33	1 083	1 097
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	8 015	7 216
Avsättningar	32	875	1 035
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	41	-	132
Summa kortfristiga skulder		35 002	28 400
Summa skulder		50 397	42 489
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		82 759	72 365

Fråga 2

Ett hållbarhetsarbete som Saab har identifierat som viktigt är deras gröna och sociala omställning. Nedan kommer några utdrag ur Saabs hållbarhetsrapportering som beskriver hur företaget jobbar med detta.

Beskriv utifrån Frostenssons innehållsaspekter (ViSAR modellen) och GRI:s principer för kvalitativt innehåll vad utdraget:

- a) innehåller för efterfrågade aspekter och principer samt
- b) saknar för efterfrågade aspekter och principer

Var noggrann med att både definiera och exemplifiera efterfrågade aspekter och principer (dvs. utifrån Frostenssons innehållsaspekter och GRI:s principer för kvalitativt innehåll).

(OBS, Det går bra att slå ihop fråga 2 a och b i en text. Se bara till att tydliggöra vilka aspekter ni ser texten innehåller samt vilka aspekter ni ser saknas)

Grön och social omställning

Saab har åtagit sig att minska klimatpåverkan genom hela sin värdekedja och säkerställa en hälsosam och säker arbetsplats för alla sina medarbetare. Saab arbetar också systematiskt med att fasa ut och undvika farliga ämnen i system, produkter och produktionsprocesser.

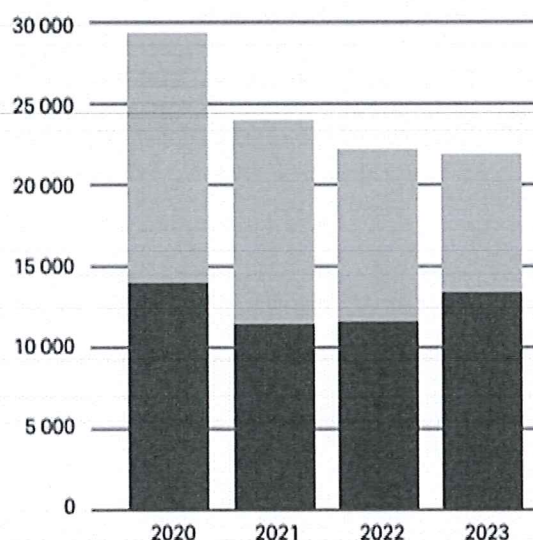
Klimatpåverkan

Saab, liksom de flesta andra industriföretag, bidrar till utsläpp av koldioxid genom våra egna verksamheter och anläggningar, samt genom utsläpp knutna till vår värdekedja. Det gör att Saab är ett av många bolag som behöver minska sina utsläpp och bidra till att lösa den utmaning och risk som klimatförändringar innebär.

Scope 1 & 2 utsläpp, ton CO₂-ekvivalenter

- Scope 1
- Scope 2 marknadsbaserat

Saabs utsläpp av växthusgaser har genomgått extern granskning avseende rimlig säkerhet. Revisorernas bestyrkande återfinns på sidan 175.

Styrning

För att stärka koncernens ambitioner vad gäller klimatarbetet, och för att säkerställa att Saab tar sig an den globala utmaningen i linje med internationella fördrag, såsom Parisavtalet, tog Saab i september 2021 beslutet att sätta vetenskapsbaserade klimatmål genom SBTi (Science Based Targets initiative) samt att uppnå netto-nollutsläpp i hela värdekedjan till 2050, genom att delta i FN:s klimatkampanj, Race to Zero.

Processen med att fastställa vetenskapsbaserade klimatmål har givit Saab en tydlig bild över hur vi kan minska våra direkta utsläpp, i form av så kallade Scope 1-utsläpp, såväl som utsläpp från inköpt energi, så kallade Scope 2-utsläpp, samt hur vår organisation kan arbeta med de Scope 3-utsläpp som är väsentliga för vår verksamhet. Scope 3 utgör den absoluta huvuddelen av Saabs koldioxidavtryck och inkluderar exempelvis inköpta varor och tjänster och användning av sålda produkter. Att sätta vetenskapsbaserade mål har varit avgörande för att ytterligare förbättra Saabs globala strategi för minskade utsläpp av koldioxid, som vi kommer att arbeta mot under de kommande åren. Saab följer upp sin energiförbrukning, affärsresor, energieffektiviseringsåtgärder m.m. kvartalsvis.

Analysen i enlighet med det globala ramverket Task-Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD, har givit oss en djupare förståelse för riskerna och möjligheterna relaterade till klimatförändringar. Saab har initierat ett antal åtgärder och aktiviteter som ska säkerställa att företaget kontrollerar identifierade klimatrisker och realiserar möjligheter. Saab utvärderar klimatrelaterade risker och möjligheter inom tidshorisonterna kort sikt (0-1 år), medellång sikt (1-5 år) och lång sikt (5-30+ år). Vi använder vår befintliga Enterprise Risk Management (ERM)-plattform, som möjliggör en helhetsanalys av både finansiella och strategiska effekter från klimatrelaterade risker.

Klimatförändringarna har hittills inte haft någon betydande direkt påverkan på Saabs förmåga att bedriva sin verksamhet. Koncernen inser dock att klimatförändringarna har potential att påverka verksamheten genom risker relaterade till omställningen till en koldioxidsnål ekonomi, risker relaterade till de fysiska effekterna av klimatförändringarna samt genom klimatrelaterade affärsmöjligheter.

Mål och resultat 2023

Med godkända vetenskapsbaserade klimatmål, åtar sig Saab att minska sina absoluta Scope 1 och 2 växthusgasutsläpp med 42 procent till 2030, jämfört med basåret 2020. Utsläppen i Scope 1 och 2 inkluderar förbränning av bränslen från exempelvis flygprovverksamhet, oljepannor och upphandlad energi.

Målen inom Scope 3 är:

- a) 25 procent utsläppsminskning från användning av sålda produkter, från Saabs affärsresor och från godstransporter till 2030 jämfört med 2020.
- b) att till år 2027 influera minst 50 procent av Saabs leverantörer att minska sina utsläpp genom att sätta egna klimatmål i linje med Science Based Target Initiatives rekommendationer.

Under 2023 minskade våra utsläpp i Scope 1 och 2 med 1,5 procent i jämförelse med året innan, vilket motsvarar 25,5 procents minskning jämfört med basåret 2020. Reduktionen under 2023 uppnåddes samtidigt som vår försäljning och produktion ökade jämfört med tidigare år. Reduktionen beror på ett fortsatt arbete med energieffektiviseringsåtgärder inom vår verksamhet och särskilt inom de mer energiintensiva anläggningarna. Utsläppsminskningen beror även på en minskad andel av utsläppsintensiva energikällor i bränslemixen från våra fjärrvärmeleverantörer samt ökat inköp av certifikat för förnybar energi för en majoritet av våra anläggningar i och utanför Sverige.

Utsläpp från vår flygprovverksamhet och andra flygtjänster ökade under året på grund av ökade leveranser och nya testfaser. Flygsektorn generellt är känd för att vara en svårhanterad sektor när det gäller utsläppsminskningar, medan militära flygningar har sina egna unika utmaningar. Kommande år kommer ökad användning av hållbart flygbränsle, Sustainable Aviation Fuel (SAF), vara högt prioriterat för att möta våra årsvisa mål om utsläppsminskningar. För mer detaljer, se relaterade diagram och noter på nästa sida och i avsnitt Hållbarhetsdata på sidan 66.

Arbetsmiljö

En förutsättning för hög prestation och ett hållbart arbetsliv är en säker och hälsosam arbetsplats ur ett fysiskt och psykosocialt perspektiv.

Påverkan inom arbetsmiljö och hälsa

Saabs primära arbetsmiljörisker, eller potentiella negativa effekter, har identifierats som risken att medarbetare inte ges förutsättningar för att upprätthålla en god balans mellan arbete och privatliv samt att säkra och hälsosamma arbetsförhållanden inte uppnås. Den huvudsakliga typen av olyckor, där även de allvarliga olyckorna ingår, är fallskador, skärskador och klämskador.

Saab har sett ett ökande antal inrapporterade arbetsolyckor de senaste åren. Orsakerna till denna ökning är ett ökat antal medarbetare, att kunskapen om klassificering av incidenter har ökat och att ett förbättrat systemstöd för rapportering tillhandahållits. Målet för 2024 är att vi ska bryta den ökande trenden, vilket innebär att antal olyckor vid utgången av 2024 ej ska överstiga antal olyckor 2023.

För att förstå hur medarbetarna upplever balansen mellan arbete och fritid finns frågan "Jag är nöjd med balansen mellan jobb och fritid" med i den årliga medarbetarundersökningen. I den mätning som gjordes under 2023 kan vi se en förbättring i utfallet på denna fråga till 7,5 (jämfört med 7,3 under 2022). För att öka kunskapen om hur stress fungerar samt vikten av återhämtning lanserades den obligatoriska Medarbetarutbildningen "Återhämtning - För ett hållbart arbetsliv" under kvartal 2 2023. I slutet av 2023 har 73% av medarbetarna (ej inkluderat frånvarande) och 98% av konsulterna genomgått kursen.

För att stödja chefer i genomförandet av arbetsmiljöaktiviteterna har ett digitalt systemstöd nyligen implementerats i Sverige. Systemstödet implementeras globalt under 2024 vilket möjliggör att vi jobbar på samma sätt i koncernen. Detta proaktiva arbete ska bidra till säkrare och hälsosammare arbetsplatser och därmed minska antal olyckor. Uppföljning av att arbetsmiljöaktiviteterna har utförts korrekt sker halvårsvis.

Group Functions Human Resources, har uppdraget att etablera och implementera processer och riktlinjer för arbetsmiljöarbetet samt att övervaka att dessa efterlevs. Processen för arbetsmiljö är integrerad i Saabs globala ledningssystem och innehåller instruktioner för att identifiera och utvärdera lagkrav, risker och möjligheter samt för att identifiera potentiella faror och rapportera och utreda arbetsmiljöincidenter och utföra arbetsmiljöronder. Processen omfattar både egna anställda och övriga som arbetar på Saabs område under Saabs kontroll. Genom detta systematiska arbetssätt undviks, förebyggs och mildras ett stort antal risker. Obligatorisk träning ökar medarbetarnas kunskap om hur olyckor och ohälsa kan undvikas.

Hantering av kemikalier är en av de identifierade fysiska arbetsmiljöriskerna. För att säkerställa att kemikalieprocessen efterlevs följs det upp att riskbedömningar genomförs. Vi ser att fler har behov av att använda systemstödet Saab Chem, då efterfrågan av detta ökar internt i organisationen, samt att resurstillsättning sker för att stötta verksamheten i hantering av kemikalier.

För att upprätthålla en säker och hälsosam arbetsmiljö för medarbetare genomförs obligatoriska utbildningar vid introduktion av nyanställda samt vidareutbildningar för samtliga medarbetare på Saab. Syftet med dessa utbildningar är att öka medarbetarnas kunskaper om hur olyckor och ohälsa kan förebyggas.

Formelsamling Räkenkapsanalys

Lönsamhet (omsättningsbaserad)

Bruttomarginal = Bruttoresultat / Nettoomsättning

Rörelsemarginal = Rörelseresultat / Nettoomsättning

Lönsamhet (kapitalbaserade)

Räntabilitet på totalt kapital = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Genomsnittligt totalt kapital

Räntabilitet på sysselsatt kapital = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Genomsnittligt sysselsatt kapital

Räntabilitet på eget kapital = (Resultat efter finansiella poster - Skatt) / Genomsnittligt eget kapital (EK)

Skattesats 20,6%

Effektivitet

Kapitalets omsättningshastighet = Nettoomsättning / Genomsnittligt totalt kapital

Kapitalstyrka

Soliditet = Eget kapital / Totalt Kapital

Räntetäckningsgrad = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Finansiella kostnader

Likviditet

Kassalikviditet = (Omsättningstillgångar - Varulager) / Kortfristiga skulder

Balanslikviditet = Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder